

Vlaams
Parlement

vergadering **C213 – ECO26**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 3 mei 2012

INHOUD

Interpellatie van de heer Ivan Sabbe tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de Vlaamse aanmoedigingspremies - 111 (2011-2012)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de arbeidsparticipatie van laaggeschoolde vrouwen na ouderschap in het licht van differentiële gezinsopvattingen en ongelijk gebruik van kinderopvang - 1062 (2011-2012)	11
Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de remediëring van de lage werkzaamheidsgraad bij allochtone vrouwen - 1654 (2011-2012)	15
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de oorzaken van de vertraging van de VDAB-schoolverlatersstudie - 1638 (2011-2012)	19
Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de middelen voor werkateliers - 1741 (2011-2012)	21

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Interpellatie van de heer Ivan Sabbe tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de Vlaamse aanmoedigingspremies - 111 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, voorzitter, achtbare collega's, ik zal op dezelfde nagel blijven kloppen tot hij erin zit. Hopelijk lukt dat nog voor juni 2014.

We spreken in Vlaanderen duidelijk met een gespleten tong, zoals de indianen dat pleegden te zeggen. We zetten het beleid niet om zoals we het eigenlijk prediken, of althans zoals de meerderheid, zijnde de Vlaamse Regering, het predikt.

We stellen vast dat Vlaanderen, dat de mond vol heeft van het activeren van de bevolking, steeds meer geld uitgeeft om werkonderbreking te stimuleren. Vlaanderen gaf vorig jaar voor premies om het werk te onderbreken 75 procent meer uit dan tien jaar geleden. Dat is de geest van mijn interpellatie. We zijn immers aan een punt gekomen waar we dringend kleur moeten bekennen. Meer specifiek regeringspartner N-VA moet kleur bekennen: wenst zij nu werkelijk het vernieuwende beleid in Vlaanderen om te zetten in de praktijk? Een beleid dat zij luidkeels op de banken van het federale parlement verkondigt bij monde van Jan Jambon – ik heb veel sympathie voor de manier waarop hij het brengt.

Het aantal mogelijkheden om loopbaanonderbreking en tijdskrediet op te nemen, zijn amper nog te tellen. Daarenboven moedigt Vlaanderen deze verlofsystemen nog extra aan door de federale onderbrekingsuitkering van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), ons allen bekend, aan te vullen met een extra aanmoedigingspremie van de Vlaamse overheid. Als iemand tijdskrediet of loopbaanonderbreking neemt, krijgt hij of zij van de RVA een onderbrekingsuitkering voor de volledige duur van de loopbaanonderbreking. Die uitkering kan aangevuld worden met een extra aanmoedigingspremie van de Vlaamse overheid. De regeling verschilt naargelang de sector waarin men tewerkgesteld is: de privésector, de social profitsector en de openbare sector.

Minister, uit uw antwoord op mijn schriftelijke vraag 393 blijkt een forse toename van het aantal aanvragen en ook van het aantal goedkeuringen voor een Vlaamse aanmoedigingspremie. Het aantal aanvragen steeg van 37.792 in 2002 tot 79.976 in 2011. Dat is ongeveer een verdubbeling. Daarvan werden er 33.915 respectievelijk 73.331 goedgekeurd. Gemiddeld werd de voorbije tien jaar 90 procent van de aanvragen goedgekeurd. Het aantal goedkeuringen volgt de trend van het aantal aanvragen. Dat is een Vlaamse bevoegdheid. Ruim de helft van de aanmoedigingspremies wordt verstrekt aan werknemers van privébedrijven in het Vlaamse Gewest. In 2011 werden 37.156 aanmoedigingspremies voor tijdskrediet en loopbaanonderbreking verstrekt aan werknemers van privébedrijven. Dat is meer dan tweeënhalve keer zoveel aanmoedigingspremies in vergelijking met 10 jaar geleden aan diezelfde groep werknemers.

Uiteraard staat daar ook een bedrag aan middelen tegenover waarmee Vlaanderen mensen stimuleert – ik herhaal: stimuleert – om niet of minder te werken. In 2011 werd in totaal ruim 54 miljoen euro aan aanmoedigingspremies uitgekeerd in het Vlaamse Gewest. Ten opzichte van 2002 gaat het om een stijging van het vrijgemaakte budget met 75 procent. In 2002 was het 31.139.000 euro, in 2003 32.717.000 euro, in 2004 31.677.000 euro, in 2005 34.122.000 euro, in 2006 34.278.000 euro, in 2007 34.394.000 euro, in 2008 37.773.000 euro en – ik weet niet of het te maken heeft met de intrede van de N-VA in de Vlaamse Regering – in 2009 was het 46.596.000 euro, in 2010 50.651.000 euro en 2011 54.387.000 euro. Dat is dus een toename van 25 miljoen euro ten opzichte van 2002.

Het is opvallend dat het budget in de periode 2008-2011 jaar op jaar sterk is gestegen. Die toename van het aantal middelen dat wordt vrijgemaakt om niet-werken aan te moedigen, druist in tegen het activerend arbeidsmarktbeleid dat deze Vlaamse Regering naar eigen zeggen voert. Het kan toch niet zijn dat je enerzijds mensen stimuleert om te werken en anderzijds 25 miljoen euro meer uitgeeft om mensen te stimuleren niet te werken. Het gaat bovendien om een premie bovenop een uitkering van de federale overheid. Ik zou zeggen: laat de federale overheid maar volharden in de boosheid. U hoeft daar als Vlaamse Regering niet nog eens bovenop een premie uit te keren.

Ondertussen heeft de federale ministerraad beslist het ouderschapsverlof uit te breiden van drie naar vier maanden. Voor kinderen die geboren zijn na 8 maart dit jaar geeft de vierde maand recht op een uitkering van de RVA van 693,20 euro voor een voltijdse onderbreking. Die uitkering kan aangevuld worden met een extra aanmoedigingspremie van de Vlaamse overheid.

Tijdscrediet, loopbaanonderbreking, thematische verloven enzovoort, zijn stelsels die bedoeld zijn om werk meer werkbaar te maken, maar in werkelijkheid worden ze vooral gebruikt om uit te bollen. Dat de systemen aan populariteit winnen is verontrustend.

De federale uitgaven voor tijdscrediet en andere vormen van loopbaanonderbreking zijn in tien jaar tijd verdrievoudigd. Dat Vlaanderen daar nog een schepje bovenop doet met een Vlaamse aanmoedigingspremie zorgt ervoor dat het systeem helemaal doorslaat.

Onze levens worden natuurlijk wel steeds drukker en systemen van tijdscrediet en loopbaanonderbreking hebben dan ook hun bestaansreden, maar moet de overheid niet-werken, met zowel federale als Vlaamse premies, dan zo genereus aanmoedigen? De vraag stellen is ze beantwoorden. In deze tijden van budgettaire krapte en economische recessie is het ongeoorloofd dat we mensen extra aanmoedigen om niet te werken. De kostprijs van de Vlaamse aanmoedigingspremie loopt hoog op, terwijl het tewerkstellingseffect onbestaande is. De werkzaamheidsgraad van onder andere vrouwen en 50-plussers ligt lager dan in landen waar de verlofrechten minder uitgebreid zijn.

Minister, in uw beleidsbrief Werk 2011-2012 gaf u aan dat u op termijn de effectiviteit van de maatregel wetenschappelijk wilde laten onderzoeken. U wilde daarmee onder andere focussen op de perverse effecten van de combinatie van de Vlaamse aanmoedigingspremies en de RVA-uitkeringen.

Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag blijkt duidelijk dat u die woorden nog niet in daden hebt omgezet. Misschien zult u dat nog doen en zal ik dat straks vernemen. Indien dat zo is, verheug ik mij daar al op. U stelt dat u momenteel de mogelijkheid onderzoekt om een wetenschappelijk onderzoek op te starten rond de effectiviteit van de Vlaamse aanmoedigingspremie. Deze Vlaamse Regering spreekt heel vaak over studies. In een andere commissie – spijtig genoeg kan ik niet in beide tegelijk aanwezig zijn – zal men opnieuw geld uitgeven aan een zoveelste studiebureau in verband met de Oosterweelverbinding. Studies zijn hier schering en inslag. Ik denk dat we, ook in dezen, moeten overgaan van studies en onderzoek naar het nemen van maatregelen en het omzetten van maatregelen in een daadkrachtig bestuur. Het moet niet bij studies en woorden blijven.

Het is verontrustend dat de Vlaamse Regering in tijden van besparingen de mogelijkheid onbenut laat om te besparen op premies die niet-werken stimuleren, wat tegelijk een versterkte activering met zich zou meebrengen. We moeten werken lonender maken en de systemen van niet-werken ontmoedigen door de Vlaamse aanmoedigingspremies voor tijdscrediet en loopbaanonderbreking te herzien en door de werkzoekenden van alle leeftijden te activeren. Indien we dat niet doen, zal Vlaanderen de doelstellingen die het zichzelf heeft gesteld onmogelijk halen.

Het is toch wel te gek dat we enerzijds heel veel middelen vrijmaken voor de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) om mensen te activeren en de mond

vol hebben van activering en anderzijds maatregelen in leven houden en zelfs 25 miljoen euro extra uittrekken om mensen van het werk te houden. Dit is slechts één van de systemen die het werken in feite niet stimuleren, maar integendeel ontmoedigen. Er zijn nog andere systemen, maar daar gaat mijn interpellatie niet over. We moeten dringend iets veranderen aan die situatie.

Minister, hoe evalueert u de sterke toename van de Vlaamse aanmoedigingspremie, zowel naar aantal als naar budget?

Het budget voor de Vlaamse aanmoedigingspremie in de social profit is geëxplodeerd van 5,2 miljoen euro in 2002 naar 27 miljoen euro in 2011. Wat is de reden voor die sterke toename, specifiek in de sector van de social profit?

Welke consequenties zal de uitbreiding van het ouderschapsverlof hebben op de Vlaamse middelen die nodig zijn voor het uitbetalen van de Vlaamse aanmoedigingspremie? Of zal Vlaanderen geen extra aanmoedigingspremie toekennen voor die vierde maand ouderschapsverlof?

In welke mate bereiken de Vlaamse aanmoedigingspremies hun doel zonder perverse effecten te genereren, bijvoorbeeld werkonderbrekers die door de cumulatie van premies meer verdienen dan wanneer ze gewoon aan het werk waren gebleven? In welke mate heeft de Vlaamse aanmoedigingspremie een positief of negatief effect op de werkzaamheidsgraad, voornamelijk bij vrouwen en 50-plussers?

Ten slotte kreeg ik van u graag een concrete timing voor het onderzoekswerk rond de effectiviteit en de mogelijke perverse effecten van de Vlaamse aanmoedigingspremie.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: De problematiek die de heer Sabbe heeft geschetst, is hier al meermaals besproken in de commissie, onder meer naar aanleiding van de begrotingsdiscussies. De heer Van den Heuvel en ikzelf hebben toen ook een uiteenzetting gedaan. Het klopt inderdaad dat de aanmoedigingspremies, zeker in de social profit, enorm stijgen. Dat zal budgettaire implicaties hebben waardoor maatregelen nodig zijn. Ze zijn supplementair en ze zijn gekoppeld aan die federale premie. Men moet dan ook complementair of op zijn minst parallel bijsturen, samen met de federale premie. Dat betekent niet dat we daarmee moeten wachten. Het feit dat die premie onbeperkt in tijd is tot wanneer men met pensioen gaat, zorgt voor een cumulatief effect waardoor de kostprijs enorm oploopt. Het zou nuttig zijn indien men het overleg met de sociale partners nu al zou kunnen starten. Dat is een federale aangelegenheid, maar wij denken dat er wel wat ruimte is om daar te manoeuvreren. Mijn partij zou bijvoorbeeld akkoord kunnen gaan indien men de leeftijdsvoorwaarden zou kunnen optrekken van 50 naar 55 jaar. In het geheel van de pensioen- en loopbaanproblematiek zou dat een logische stap zijn, met die bedenking dat dit in overleg met de sociale partners moet gebeuren. Het zou nuttig zijn indien men daar zelf het overleg zou kunnen opstarten.

Onze partij blijft het belangrijk vinden dat die combinatie van werk en gezin wordt bewaakt, maar het is duidelijk, en dat is al gezegd bij de begrotingsopmaak, dat wij bezorgd zijn over de kostprijs. Wij denken dan ook dat de effectiviteit van die premie eens moet worden bekeken, zoals ook de heer Sabbe heeft gezegd. De social profitsector is immers heel groot. De maatregel was oorspronkelijk bedoeld om verplegers en verpleegsters die in moeilijke omstandigheden werken een beetje ruimte te geven. Als ik echter in mijn onmiddellijke omgeving zie wie er in aanmerking komt, dan blijken dat ook de boekhouder, de secretaris, de psycholoog in een psychiatrisch ziekenhuis te zijn. Dat was niet de bedoeling van de maatregel. Niet alle beroepen zijn zwaar. Iedereen vindt natuurlijk dat hij een zwaar beroep heeft, maar dat was echter niet de doelstelling van de maatregel.

Minister, wij suggereren om nu al te beginnen met de voorbereidingen en het overleg eventueel al op te starten. Er kan al worden gestart met een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering om zo spoedig mogelijk actie te kunnen ondernemen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Alle cijfers over de Vlaamse aanmoedigingspremie zijn terug te vinden op de website. Ik zal de juiste link aan de commissiesecretaris doorgeven.

Ik wil hier toch een aantal cijfers bespreken. Zo gaat 11 procent van de aanvragen die de voorbije twee jaar werden toegekend naar personen van de social profitsector. 52 procent gaat naar de privésector en 37 procent naar de openbare sector. Vier vijfde van alle premieontvangers over alle sectoren heen vraagt die premie aan voor zorg. Het gaat dan over palliatieve zorg voor ouders, zorg voor kinderen en dergelijke meer. De premiebedragen voor zorg verschillen zeer sterk voor de drie stelsels. Ze zijn totaal verschillend voor de social profitsector, de privésector en de openbare sector. Het aantal personen met een landingsbaan ligt in verhouding niet zo hoog, maar de premies hebben daar wel een veel langere looptijd dan bij de andere sectoren.

Tussen 2002 en 2011 zijn de totale uitgaven met 75 procent gestegen. Voor de publieke en de private sector zijn de uitgaven vrij constant gebleven. Voor de social profitsector zijn die continu gestegen, vooral door de langere looptijd bij de landingsbanen.

In 2011 zijn de uitgaven in de social profitsector bijna zo hoog als voor de twee andere sectoren samen. Het hoge aandeel van de social profitsector in het totale budget van aanmoedigingspremies is het gevolg van de uitvoering van een sociaal akkoord tussen de social profitsector en de Vlaamse Regering in 2000. In dat akkoord werd onder andere het specifieke stelsel van de aanmoedigingspremies voor de social profitsector met een verhoogde uitkering voor het zorgkrediet en het systeem van de landingsbanen afgesproken in de plaats van een koopkrachtverhoging.

Wij hebben al diverse pogingen ondernomen om bijsturingen in de aanmoedigingspremie bespreekbaar te maken in het sociaal overleg. Tot nu toe is dat niet gelukt. Mijnheer Laurys, u zei daarnet dat het goed zou zijn indien we die bespreking opnieuw zouden voeren. Ik heb geprobeerd om dit naar aanleiding van de VIA 4-akkoorden opnieuw op tafel te leggen, maar dat is niet gelukt. Men kan de afspraken die in een cao zijn gemaakt niet eenzijdig veranderen. Ik zal echter niet nalaten om bij elke gelegenheid die zich voordoet, de aanmoedigingspremie opnieuw ter sprake te brengen, binnen de Vlaamse Regering en tijdens het sociaal overleg.

Als ik kijk naar de social profitsector bestaat de mogelijkheid van een aanmoedigingspremie voor landingsbanen. Werknemers die tijdscrediet opnemen tot aan de pensioenleeftijd en voldoende anciënniteit hebben, komen in aanmerking. Het zijn hoofdzakelijk deze landingsbanen die zorgen voor die enorme stijging van de uitgaven. Dat heeft twee oorzaken. Iemand die 50 jaar is, kan een beroep doen op die landingsbaanpremie en die gedurende vijftien jaar meenemen. Daar komen echter steeds meer mensen bij waardoor we een stijgende lijn krijgen.

Daarnaast stijgt ook ieder jaar het aantal nieuwe aanvragen. Er is dus een dubbel effect. Het is de uitvoering van een cao en die heeft een dubbel effect. Je sleept ten eerste alles mee uit het verleden en ten tweede komen er ieder jaar bij.

De implicaties van vier maanden ouderschapsverlof worden onderzocht. De juridische implicatie wordt nagegaan: moeten wij die vierde maand geven? Op welke manier is het gekoppeld aan de federale reglementering? Ook de budgettaire implicatie wordt onderzocht: welke effecten heeft het op de begroting? Als er duidelijkheid over is, zal ik ook de commissie informeren nadat we er in de Vlaamse Regering over hebben gepraat.

Er komt onderzoek naar de effectiviteit van de Vlaamse aanmoedigingspremies. Er zijn daarvoor VIONA-middelen (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering) gereserveerd. De precieze afbakening van de studie wordt op dit ogenblik besproken in de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb het gisteren ook al gezegd in de plenaire vergadering: er zal veel studiewerk gebeuren, maar er zal eigenlijk niets gebeuren.

Vlaanderen presteert nog vrij behoorlijk in vergelijking met een aantal Europese landen. Die prestatie van een land hangt voornamelijk af van wat er economisch gebeurt. De overheid creëert geen toegevoegde waarde. Het is de privésector die toegevoegde waarde creëert. Dat weten we allemaal. Dankzij die toegevoegde waarde van de privésector doet Vlaanderen het nog behoorlijk goed. Het Spaanse en Griekse scenario moeten we te allen prijze vermijden want zo'n scenario draagt ook grote gevaren in zich. Als de helft van de jongeren tussen 18 en 25 jaar werkloos zijn, dan is dat een explosieve en gevaarlijke situatie. Jongeren tussen 18 en 25 jaar zijn in de kracht van hun leven – zeker fysieke kracht – en hebben zin om iets te doen. Als ze zich in een uitzichtloze situatie bevinden, dan is dat gevaarlijk.

Dankzij de economische activiteit, hebben we gelukkig een mogelijkheid om meer mensen aan het werk te krijgen. Minister, volgens mij mag u dan niet zeggen dat er een cao is en dat u niet anders doet dan die cao uitvoeren. Een beleidspartij moet dan de andere partijen overtuigen – en als ik de heer Laurys hoor, dan is er bij CD&V, misschien uw belangrijkste coalitiepartner, bereidheid – om er hic et nunc iets aan te doen en vandaag al initiatieven te nemen. Niets houdt u tegen om met de vakbonden rond de tafel te zitten. U kunt hun duidelijk maken dat Vlaanderen in een moeilijke budgettaire situatie zit. Die situatie is bekend. Er is gisteren nog een actualiteitsdebat geweest over de consequenties van de budgettaire afstemmingen tussen de verschillende regeringen in dit land. Het is een ideaal moment om na te gaan of het nog zinvol is om vanuit Vlaanderen een premie te geven boven op een premie die bovendien met 25 miljoen euro is toegenomen.

De evaluatie kennen we al. Ik heb ze gemaakt op basis van uw antwoorden op schriftelijke vragen. Ze is zelfs al gepubliceerd in De Standaard, met tabellen en al. De studie en de analyse zijn eigenlijk al gebeurd. We kunnen natuurlijk nog eens een studie vragen om tot dezelfde conclusie te komen. Het is tijd om te ageren en om nu initiatieven te nemen. We moeten nagaan waar we de aanmoedigingspremie kunnen beperken.

U zegt dat 37 procent van de premies in de openbare sector wordt uitgekeerd. We weten toch allemaal dat de werkdruk bij de overheid een stuk lager ligt dan in de privésector. De vraag is dan of die 37 procent bij de overheid nodig is en verantwoord is. U hebt zelf ook aangehaald dat het systeem ook misbruikt wordt om 'uit te bollen'. U zelf bent op 6 december vorig jaar 50 jaar geworden. Ik denk niet dat u al zin hebt om uit te bollen. We zijn bijna even oud en ik heb ook nog geen zin om uit te bollen. Er zijn hier nog mensen die van onze leeftijd zijn en die absoluut geen zin hebben om uit te bollen. We moeten de wereld eens aan onszelf toetsen en nagaan of het aanvaardbaar is dat mensen van 50 of 55 jaar al naar zo'n systeem willen. We weten allemaal dat de sociale welvaartsstaat maar betaalbaar blijft en is als de mensen effectief minimum 40 jaar werken.

Er moeten dus veel sneller acties worden ondernomen. Het mag niet blijven bij een studie om nog eens de effecten en de positieve en negatieve gevolgen op de tewerkstellingsgraad te meten. We weten dat het nu fout zit. We weten dat we in Vlaanderen zo snel mogelijk komaf moeten maken met die aanmoedigingspremies of ze tot een minimum beperken. Er is al een federale premie. Er is geen reden om er nog een Vlaamse premie bovenop te doen.

U zegt dat er ook thematische verlopen zijn. Dat kan nog geëvalueerd worden. Wij hebben die studie ook gemaakt. Er zijn verschillen. We moeten effectief nagaan wat de werkelijke

reden is om het te doen en alle andere redenen bannen en zeker geen aanmoedigingspremie bovenop geven.

Mevrouw Fournier heeft gisteren in de plenaire vergadering ook gezegd dat het soms dweilen is met de kraan open. Dat is het ook. De VDAB doet ongelooflijk veel inspanningen om mensen aan het werk te krijgen. Eigenlijk wordt er al bijna 'tailor made', per individu, een pakket gemaakt om iemand aan het werk te krijgen. Zo ver zijn we al in Vlaanderen. U weet ook dat dit handenvol geld kost. Voorts geven wij premies om mensen uit de arbeidsmarkt te houden.

Wat volgt, is natuurlijk een federale aangelegenheid, maar het toont wel aan welke perverse effecten sommige systemen hebben. Wij willen 50-plussers aan het werk krijgen. Op het federale niveau bestaat outplacement: wie iemand aanwerft die ouder dan 45 jaar is maar hem nadien ontslaat, moet betalen voor de outplacement. Bovendien is het zo dat 50-plussers sneller grijpen naar tijdskrediet en loopbaanonderbrekingen, want hun huis en auto is al afbetaald, zodat zij er financieel minder toe worden aangezet om aan het werk te blijven.

Wij willen dus 50-plussers aan het werk krijgen. In vergelijking met andere Europese landen is de toestand bij ons dramatisch – zowel voor de tewerkstelling van niet-EU-burgers als voor die van 50-plussers. Zeker in vergelijking met Duitsland en Nederland is dat het geval. Er is dus een groot probleem, maar toch blijven wij premies uitkeren om mensen van de arbeidsmarkt weg te houden. Dat kan niet langer. Er is geen tijd meer om nog meer studies te laten verrichten en te wachten tot bestaande cao's aflopen. Nu moeten wij de koe bij de horens vatten. U moet resoluut uw stempel op het beleid drukken. Dat is ook in uw – electoraal – belang. U moet aantonen dat het met u niet alleen in woorden verandert, maar ook in de praktijk.

De heer Matthias Diependaele: Ik stel meer en meer vast dat LDD het eigen verhaal laat liggen en erop aandringt dat de N-VA haar verhaal realiseert. Ik vind dat positief. Maar u moet dat verhaal dan wel goed kennen. Over de essentie zijn wij het eens: wij moeten ervoor zorgen dat mensen worden geactiveerd. Zeker de komende jaren komen er heel wat vacatures bij. Wij moeten de mensen aan het werk zetten. Dat betekent ook dat het werk doenbaar moet blijven. De Hartz-hervormingen in Duitsland – waarnaar u ook graag verwijst – bevatten maatregelen die mensen aan het werk zetten, maar ook maatregelen die ervoor zorgen dat het allemaal doenbaar blijft. Deeltijds werken en interimarbeid worden veel meer aangemoedigd.

Het achterliggende idee is dat mensen blijven werken. Men wil vermijden dat zij plots stoppen met werken en definitief afhaken. Als ze eenmaal werkloos zijn, is het veel moeilijker om hen terug aan het werk te krijgen. Aanmoedigingspremies voor deeltijds werken, loopbaanonderbrekingsvergoedingen en landingsbanen zorgen ervoor dat mensen blijven werken en niet definitief afhaken. Zo moet de overheid te werk gaan. Ik deel uw zorg en wil goed in de gaten houden of het systeem geen perverse effecten genereert. De heer Laurys wees er al op. Daarom ben ik van oordeel dat die studie een goede zaak is. Neem deze opmerking nu niet als een persoonlijk feit, maar ik twijfel toch een beetje aan het wetenschappelijke karakter van uw onderzoek.

Ik heb nog twee bijkomende opmerkingen, die niet onmiddellijk met dit onderwerp te maken hebben. U zegt dat het economisch goed gaat en dat dit een gevolg is van de gunstige economische ontwikkelingen. Natuurlijk is dat zo. Maar als het economisch slecht gaat, dan hoor ik altijd dat het de schuld van de overheid is. De afgelopen 24 uur ontvingen wij berichten dat het met de economie nog redelijk goed meevalt. Het zijn natuurlijk maar voorlopige cijfers. In elk geval is dat mee het gevolg van het overheidsoptreden, en dan zeker van het beleid van de Vlaamse Regering, die een voorzichtig budgettair beleid voert.

Er wordt altijd verwezen naar Spanje, Italië en Portugal. Maar de grote werkloosheid in Spanje heeft te maken met de Spaanse overheidsschuld. Als België in een gelijkaardige toestand zou terechtkomen – zo ver is het nog niet, maar wij moeten alert blijven – dan zal dat de schuld zijn van de federale overheid, en niet van de Vlaamse overheid.

De heer Jan Laurys: Wij moeten hier bijna wekelijks de mantra van de heer Sabbe aanhoren. Wij kennen zijn argumenten. Er wordt gezegd dat de arbeidsmarkt niet goed werkt. Maar onze tewerkstellingscijfers voor de jaren 2007 tot 2010 zijn beter dan die van Duitsland. Tussen haakjes: de uitvinder van het Hartz-project, Schröder, heeft ondertussen al enkele belangrijke kanttekeningen bij dat project gemaakt. Wij mogen dus iets chauvinistisch zijn en af en toe zeggen dat wij het zeker niet slechter doen dan anderen, wel integendeel.

Minister, ik ben de laatste om te zeggen dat cao's niet moeten worden gerespecteerd: dat zou mij mijn job kunnen kosten. *(Gelach)*

Ik ben er altijd een voorstander van geweest om een koopkrachtverhoging om te zetten in andere maatregelen, zoals deze. Maar dat neemt niet weg dat men proactief een en ander kan ondernemen. U weet ook dat wanneer nieuwe onderhandelingen worden aangevat, iedereen in de loopgraven zit en er met eisenpakketten wordt gezwaaid. Op dat moment is het ontzettend moeilijk om iets te ondernemen. Vandaag echter – en ik stel het scherp – hangt er een sfeertje dat ertoe leidt dat mensen zeggen dat zij van de mogelijkheden gebruik willen maken omdat de wet het toch toelaat. Dat betekent ook dat een bijsturing ons niet kwalijk zal worden genomen. Ter voorbereiding zou het daarom misschien goed zijn om nu al stappen te zetten. Dat moet kunnen, want in het kader van Vlaanderen in Actie (ViA) is afgesproken om tegen 2014 de eindeloopbaanregelingen en de aanmoedigingspremies te herbekijken. In de aanloop naar nieuwe onderhandelingen is het daarom aangewezen om nu enkele pragmatische voorstellen te doen. Wij pleiten dus voor een proactieve aanpak.

Mevrouw Patricia Ceysens: Er lijken me nog twee andere manieren te zijn om mensen aan te moedigen om te werken. Mijnheer Diependaele, ik ben er immers niet helemaal gerust op als men mensen in de arbeidsmarkt probeert te houden door hun de mogelijkheid te geven er minstens deels uit te stappen. Er zijn manieren om dat te vermijden en mensen toch aan te moedigen. Met de jobkorting hebben we mensen willen belonen die blijven werken. Die korting is afgeschaft. Men heeft lang beloofd dat er iets anders zou komen.

Voor mij is mensen belonen een betere manier om hen in de markt te houden, in plaats van hen te belonen als ze deels uitstappen. Ik blijf erbij dat werken belonen beter is dan uitstappen belonen, als het doel is dat iedereen werkt. Ik vind dat men vrouwen veel te vaak heeft wijsgemaakt dat het goed zou zijn deeltijds te gaan werken als het wat te veel werd. Dat betekent echter ook dat ze deeltijds niet werken, met alle gevolgen van dien voor de pensioenopbouw, voor de opbouw van sociale zekerheid. Als er daarna toch een echtscheiding komt, kunnen die vrouwen in de armoede belanden. We hebben er te vaak voor gezorgd dat ze minder zouden werken, terwijl een andere manier om werken aan te moedigen erin bestaat te zorgen voor een heel goede diensteneconomie. Natuurlijk wordt het veel als iemand voltijds moet blijven werken en daarnaast nog een pak andere taken heeft. Daarom moeten we ervoor zorgen dat die diensten er zijn. Vlaanderen is daar deels voor bevoegd. Voor jongere mensen gaat het over kinderopvang. Natuurlijk is dat niet zozeer voor oudere mensen, maar er zijn ook andere dingen: maaltijden, het ondersteunen van het huishouden, van het tuinonderhoud. Ik geloof daar veel meer in. Enerzijds moeten we vrij hard en direct inspelen op het feit dat wie werkt, daar ook meer aan overhoudt. Eerlijk gezegd, meestal werkt dat zeer goed. Anderzijds moet er een diensteneconomie zijn, die mensen toelaat te blijven werken. Ik ben meer overtuigd van die methode, dan dat we aan vrouwen zeggen dat ze minder moeten werken als het wat zwaar wordt. Volgens mij is echt bewezen dat dit een valkuil is. Over hoeveel minder werken gaat het dan op den duur? Dan kan één dag werken op den duur ook nog een model zijn. Ik geloof daar niet in.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Ik wil een aantal onjuistheden corrigeren. Mijnheer Laurys, u beweert dat ik zeg dat dit niet werkt. Ik heb daarnet nog de VDAB geloofd omdat deze dienst nu zelfs

zo ver gaat dat hij een individuele aanpak hanteert. Ik werk ook met de VDAB voor aanwervingen. U moet dus geen dingen zeggen die ik niet heb gezegd.

Mijnheer Diependaele, ik wijs u erop dat de overheidsschuld van Spanje ongeveer 20 procentpunt lager ligt dan de onze. De onze bedraagt 100 procent, die van Spanje maar 80 procent. Terwijl België, althans voorlopig en op papier, rond die 3 procent zweeft wat het begrotingstekort betreft, heeft Spanje het probleem dat het tekort daar 8 procent op jaarbasis bedraagt. De totale overheidsschuld van Spanje is echter duidelijk lager. Dingen kunnen snel veranderen. België kan slechts zijn positie handhaven zolang we ons begrotingstekort laag houden. Stijgt dat tekort in de geringste mate, dan komt immers natuurlijk die gecumuleerde schuld van 100 procent naar boven. Dan zullen we zeer snel rentevoeten moeten betalen die ons in een vicieuze cirkel zullen doen belanden.

Minister, u zegt dat u een studie zult laten doen. Dan wil ik wel eens weten wanneer die studie klaar zal zijn. Ik wil een concrete datum. Voor mij is die studie rond. U hoeft niet precies een week te noemen, maar liefst geen jaargetijde, dus wel een maand, zodat we ons daarop kunnen richten.

Mevrouw Ceysens, ik treed u bij. Men stelt dat mensen langer aan het werk zijn doordat men hen loopbaanonderbreking geeft. Eigenlijk is dat een soort zelfbedrog. Als men van 48 tot 52 jaar niet werkt, en dan werkt tot zijn 62e, dan moeten men van die 62 jaar die vier jaar loopbaanonderbreking aftrekken. In feite heeft men dan toch maar tot zijn 58e gewerkt. Is dat dan mensen langer aan het werk houden? Ik weet dat niet. In het beste geval is het uiteindelijk een nuleffect. Het heeft geen enkele zin om mensen uit dat systeem te halen. Dat bedrijven bekijken welk werk past voor mensen vanaf een bepaalde leeftijd, is een positief project. Ik denk dat bedrijven kunnen worden overtuigd daaraan mee te werken. Dat gaat dan over banen specifiek voor mensen die het op een andere manier willen doen. Dat zien we zelfs in kmo's, waar de vader op een bepaald ogenblik een andere rol begint te vervullen wanneer de zoon de leiding overneemt. Hij gaat dan een administratieve rol vervullen. Zijn takenpakket krimpt, dus ook zijn urenpakket. Dat is essentieel.

Ik blijf er echter ook bij dat de positieve stimulans bestaat uit het belonen van diegene die werkt. Dat zit verkeerd in Vlaanderen: we belonen veel te veel degene die niet werkt, en te weinig degene die werkt. De jobkorting was een goed initiatief, hoewel ze niet van mijn partij kwam. Men heeft die teruggeschroefd, en dat was niet verstandig. Mensen voldoende belonen om te werken is nog altijd een belangrijke motivator, zij het niet de enige. Als men die motivator afschaft, leidt men mensen opnieuw naar het systeem van vervangende inkomens voor wie niet werkt. Dat moet eruit. We moeten zo veel mogelijk alle banen die niet ingevuld geraken, alle banen die beschikbaar zijn, ingevuld krijgen. Dat aanbod is er gelukkig nog altijd.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik zal geen timing geven wat die studie betreft. Zoals ik al zei, heb ik ervoor in een budget voorzien in 2012. We zijn de afbakening nu aan het doen.

Ik heb het soms toch wel wat moeilijk. Dat stuk jobkorting van zo ongeveer 3 euro per maand moest de stimulans zijn opdat mensen zouden blijven werken. We hebben dat omgezet in bijkomende kinderopvang en in vier maatregelen, zoals extra individuele opleidingen en werkervaring voor mensen. Mijnheer Sabbe, mevrouw Ceysens, we doen net wat u naar voren brengt. We hebben dat mijns inziens beter ingevuld dan door die 3 euro per maand extra voor die doelgroep. Dat is een juiste vervanging geweest van dat stuk jobkorting.

Het is een en-enverhaal. Mijnheer Sabbe, met alle respect, maar ik vind dat u het soms wat simpel voorstelt. Als 64 procent van de aanvragen voor een aanmoedigingspremie van jongeren komt, dan denk ik dat dit heel vaak te maken heeft met kinderopvang. Natuurlijk kunnen we dat deels opvangen via kinderopvang. We zorgen ook voor bijkomende kinderopvang, maar er zijn nog altijd mensen die er bewust voor kiezen om hun kinderen zelf

op te vangen. U kunt zeggen dat dat allemaal niet waar is, maar het kan zijn dat de keuze om toch te blijven werken voor vier vijfde, drie vijfde of part time, mogelijk wordt gemaakt door de aanmoedigingspremie en dat het alternatief misschien was geweest om gedurende enkele jaren te stoppen met werken voor de kinderen. Ik denk dat het nogal simpel en kort door de bocht is om te zeggen dat we het met al de rest maar moeten oplossen. Het zal een en-verhaal zijn.

Ik volg de heer Laurys in zijn opmerking. Dat is ook de reden dat we die VIONA-studie nu absoluut moeten doen. We moeten goed weten wie dankzij die aanmoedigingspremie in de arbeidsmarkt is gebleven, die er anders uit zou zijn gegaan. Daar kun je grote algemeenheden over verkondigen, zoals dat soms gebeurt, maar ik zou dat graag wat meer in detail weten. Dat weten we vandaag niet. Houden we via tegemoetkomingen voor palliatieve zorg en kindverzorging mensen in de arbeidsmarkt? Daar hebben we nog te weinig zicht op. Dat gaan we doen.

De heer Ivan Sabbe: Ik vind het bedroevend, minister, dat u daarop geen timing wilt of kunt plakken. Uiteindelijk moet u toch de zaken kennen en weten hoeveel tijd dat ongeveer zal kosten. We zullen het monitoren. Ik hoop dat het niet op de lange baan wordt geschoven. Ik ben blij dat ik vrij aandachtig ben, om ervoor te zorgen dat mij hier geen woorden in de mond worden gelegd. Ik heb niet gezegd dat ik het ouderschapsverlof 'as such' wil afschaffen. U probeert dat in mijn schoenen te schuiven. Ik zeg gewoon dat u dat moet analyseren en dat u dan zult zien dat het leeuwenaandeel van de kost niet in het ouderschapsverlof zit, maar in andere factoren zoals de landingsbaan. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Ja ja, oké, maar ik wil zeker zijn dat mij geen misleidende informatie in de mond wordt gelegd. Ik vind het dus heel jammer dat u geen timing plakt op de studie. Ik blijf erbij, niet dat we er door moeten gaan met de botte bijl, want daarvoor heb ik nooit gepleit, maar wel dat het moet worden teruggebracht tot normale proporties, naar de functies waarvoor het bedoeld is. En niet: een alternatief om uit te bollen. Daar gaat het over. Ook niet: een alternatief om niet te werken. Als er effectief ogenblikken zijn waarop men het nodig heeft, goed, dan kan dat gebeuren. Dan nog kunnen we de vraag stellen of het van belang is dat Vlaanderen bovenop de federale premie nog premies uitdeelt. Dat zou ook een onderwerp van uw studie moeten zijn.

De voorzitter: De interpellatie is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de arbeidsparticipatie van laaggeschoolde vrouwen na ouderschap in het licht van differentiële gezinsopvattingen en ongelijk gebruik van kinderopvang - 1062 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, minister, collega's, deze vraag is al enkele maanden geleden ingediend, zelfs voor we een loopbaanakkoord hadden. Het onderwerp is deels besproken tijdens het loopbaanakkoord en mevrouw Fournier heeft er een vraag over gesteld, waarbij de mijne aanvullend is. Ik heb het antwoord dat toen is gegeven aan mevrouw Fournier uiteraard in detail gelezen, minister.

Mevrouw Ceysens heeft daarjuist een goede aanzet gegeven voor mijn vraag toen ze het had over deeltijdse tewerkstelling voor vrouwen en hun zwakke positie tijdens de loopbaan, voor de opbouw van pensioenen en sociale zekerheid. Zeker als ze later in een echtscheiding terechtkomen, staan die vrouwen in een zeer zwakke positie. De historische ontwikkeling hoef ik niet uit te leggen. De vrouwen zaten thuis, in de jaren 70 kwam er een forse instroom

van vrouwen op de arbeidsmarkt, door de verhoogde toename van vrouwen in onderwijs, uiteraard.

Minister, u wilt werk maken van werkbaar werk en iedereen langer aan het werk houden. We nemen daarvoor allerlei maatregelen. Zoals mevrouw Fournier vorige keer ook heeft gezegd, moeten we met cijfers die ons bepaalde signalen geven, ook aan het werk durven te gaan. Als we kijken naar de recente cijfers die aanleiding hebben gegeven tot mijn vraag, namelijk uit de Belgium Policy Brief van januari 2012, op basis van de gegevens uit de Generations and Gender Survey (GGP), moeten we de groep toch nader bekijken. U hebt mevrouw Fournier geantwoord dat u niet van plan bent om daarvan een aparte doelgroep te maken. Voor mij moet dat zeker niet en mevrouw Fournier heeft dat ook gezegd. We moeten wel de problemen durven aan te pakken.

De manier waarop gezin en arbeid worden gecombineerd, verschilt uiteraard sterk tussen hoog- en laagopgeleide vrouwen. Ook het gebruik van kinderopvang verschilt heel sterk tussen die groepen. Over de ongelijke arbeidsparticipatie per opleidingsniveau hebben we het in het verleden al gehad, net als over opleiding tijdens het werk. Minister, u weet dat daar ook ongelijke mogelijkheden zijn voor laag- dan wel hoogopgeleide vrouwen.

Laaggeschoolde vrouwen geraken al moeilijk aan het werk, maar zodra er ouderschap in het spel komt, valt hun intrede op de arbeidsmarkt zeer zwaar terug. Laaggeschoolde vrouwen die wel actief blijven na een kind, bevinden zich bovendien proportioneel meer in deeltijds werk, wat inderdaad een zwakkere inkomenspositie betekent, op dat ogenblik maar ook later, bij pensioen of bij een echtscheiding. Bovendien kiezen laagopgeleide vrouwen vaak voor een partner die geen beter opleidingsniveau heeft en aldus ook geen betere kansen op de arbeidsmarkt, wat het arbeidsrisico voor het gezin als geheel hoog maakt.

Ik geef de cijfers. Er wordt vastgesteld dat van de laagopgeleide vrouwen zonder kinderen 37 procent een voltijdse job uitoefent en 19 procent een deeltijdse. Bij laaggeschoolde vrouwen met kinderen glijdt dat meteen af naar 11 procent voltijds aan het werk en 13 procent deeltijds.

Het is niet verbazingwekkend dat de percentages voor hooggeschoolde percentages veel hoger liggen. Voor de komst van een eerste kind werkt 75 procent voltijds. Na de overgang naar het ouderschap is er een zware terugval. Amper 45 procent van die vrouwen werkt nog voltijds.

De kloof tussen de hoogopgeleide en de laaggeschoolde vrouwen komt het meest tot uiting in de leeftijdscategorie tussen 18 en 49 jaar. Dat is de periode tijdens dewelke de kinderen nog schoolgaand zijn. Het verschil bedraagt niet minder dan 30 procent.

Bij de mannen is er ook een verschil. Dat verschil is echter veel kleiner. De komst van een kind beïnvloedt mannen veel minder dan vrouwen.

Een ander element is het gebruik van de kinderopvang. Om werkbaar werk en de combinatie tussen werk en gezin mogelijk te maken, moeten we vooral op die kinderopvang inzetten. We merken dat zowat 45 procent van de vrouwen met kinderen tussen 0 en 2 jaar een beroep op kinderopvang doet. Het gaat dan om crèches en onthaalmoeders. Later wordt meer een beroep gedaan op vrienden, op de naschoolse opvang en op babysitters.

Vooraf in de eerste groep komt het ongelijk gebruik van de kinderopvang tot uiting. Ik heb het hier, voor alle duidelijkheid, niet over een oneigenlijk gebruik. Van de hoogopgeleide vrouwen maakt 65 procent gebruik van betaalde kinderopvang. Bij de laaggeschoolde vrouwen gaat het slechts om 20 procent. De Vlaamse overheid tracht inkomensgerelateerde kinderopvangplaatsen nochtans zo veel mogelijk te stimuleren. Ook in de informele kinderopvang valt een discrepantie op te tekenen. Deze mogelijkheid wordt door 49 procent van de laaggeschoolde vrouwen gebruikt. Bij de hoogopgeleiden gaat het om 80 procent.

In de beleidsnota Werk heeft de minister de nodige aandacht aan werkbaar werk geschonken. Ik citeer: “We stimuleren gezinsondersteunende diensten in bedrijven en faciliteren

kinderopvang door het verruimen van mogelijkheden en bijkomende kinderopvang via de ervaringsbewijzen.”

Ik vind het alvast heel belangrijk dat we de gezinsondersteunende diensten in bedrijven faciliteren. Ik wil daar specifiek de aandacht op vestigen. De Vlaamse overheid kan natuurlijk rechtstreeks kinderopvanginitiatieven stimuleren. De steden doen dat ook. Ik ben als schepen bevoegd voor de kinderopvang in Antwerpen. Ik weet welke stedelijke initiatieven er zijn. Ik weet ook welke private initiatieven worden genomen. In elk geval halen we de Barcelona-norm niet, laat staan de doelstellingen die minister Vandeuren in het Kinderopvangdecreet heeft opgenomen.

Ik weet dat ik over dit punt geen vragen aan de minister van Werk kan stellen. We willen echter de initiatieven in de bedrijven stimuleren. De hele Vlaamse Regering zou dit kunnen dragen. Iedereen zou op zijn of haar domein iets kunnen doen. Wat de werkvloer betreft, kijk ik dan wel naar deze minister.

Minister, na deze lange inleiding wil ik tot mijn eigenlijke vragen komen. U hebt in het verleden al eens geantwoord dat u van de laaggeschoolde vrouwen met kinderen geen bepaalde doelgroep wil maken. U kiest voor de individuele aanpak. Ik onderschrijf de idee van de maatpakfilosofie. In het loopbaanakkoord staat trouwens dat er een loopbaanbegeleiding van a tot z komt. Volgens mij kan niet elke begeleider elke werkzoekende alles bieden. Een laaggeschoolde vrouw met kinderen en een hooggeschoolde vrouw met kinderen vereisen een andere aanpak. Ik weet niet of elke begeleider of consultant van de VDAB hiervoor kan zorgen.

Hoe tracht u de werkbaarheid van deze laaggeschoolde kansengroep op te krikken, vooral nadat er sprake van kinderen is? Welke initiatieven zult u nemen? Kunt u een overzicht per regio en per leeftijdsgroep geven? (*Opmerkingen van minister Philippe Muyters*)

In de beleidsbrief Werk pleit u voor een verdere uitbouw van de werkbaarheid en de opvang van de ongekwalificeerde uitstroom. Dat is een veel breder probleem. Het gaat zeker niet enkel om vrouwen. Hoe denkt u dit specifiek voor laaggeschoolde moeders aan te pakken? Hoe wilt u hun betrokkenheid bij de arbeidsmarkt vergroten?

Het democratisch deficit schuilt niet enkel in de arbeidsmarkt. Laaggeschoolde moeders ervaren een indirecte discriminatie. Ze genieten minder van de door de overheid gesubsidieerde kinderopvang. Vaak kennen ze de weg naar deze opvang niet. Hoe tracht u dit op te vangen?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, aangezien ik niet goed weet wat ik hier nog aan kan toevoegen, zal ik het kort houden. Er is immers al heel veel gezegd. Deze vraag om uitleg sluit echter zeer nauw aan bij de vraag om uitleg die ongeveer een maand geleden zelf heb gesteld. Ik zal de vragen die ik toen heb gesteld niet allemaal herhalen. Laaggeschoolde vrouwen vinden de weg naar de kinderopvang echter niet. Hierdoor komen ze moeilijker opnieuw op de arbeidsmarkt terecht. Ik sluit me dan ook volledig aan bij de vragen van mevrouw Turan.

Minister, in uw antwoord op mijn vraag om uitleg hebt u gesteld dat u geen specifieke doelgroep in het leven wilde roepen om die specifieke vrouwen beter te begeleiden. Ik ben heel benieuwd naar uw antwoord. Hebt u gedurende die maand nieuwe elementen ontdekt? Zult u doelgroepen creëren of initiatieven nemen om die mensen te begeleiden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, de vragen over de gesubsidieerde kinderopvang moeten eigenlijk aan minister Vandeuren worden voorgelegd. Hij is daar bevoegd voor. Hij kan vertellen op welke manier hij ervoor wil zorgen dat die mensen nog beter worden geïnformeerd.

Ik heb vorige keer geantwoord dat we de mensen met behulp van de maatskapsfilosofie nog meer zullen kunnen begeleiden naar de mogelijkheden die op de markt beschikbaar zijn. Ik zal op dit vlak niet van standpunt veranderen. Ik hoop dat niemand dit van mij verwacht.

Ik ben ervan overtuigd dat 'de jonge moeder met een kind' niet bestaat. Elke jonge moeder met een kind bevindt zich in haar eigen situatie en heeft haar eigenheid. 'De jonge moeder' bestaat niet. Dat betekent dat de maatskapsfilosofie in mijn ogen steeds overeind blijft. Volgens mij is iedereen het hiermee steeds meer eens. De vraagstellers maken het onderscheid tussen hogeschoolde en laaggeschoolde jonge vrouwen met kinderen. Dat is natuurlijk ook onjuist. (*Opmerkingen*)

We maken een aantal opdelingen, maar zelfs dan is dat niet juist. 'De' hogeschoolde kan een verkeerde richting hebben gekozen waardoor hij weinig kans heeft op de arbeidsmarkt, en 'de' laaggeschoolde kan een goede richting hebben gekozen met veel kansen op de arbeidsmarkt.

Mevrouw Turan, in de vraagstelling worden werkbaarheid en activering door elkaar gemengd. Ik weet zeker dat u weet dat de werkbaarheid er is om ervoor te zorgen dat het doenbaar is dat de mensen die aan het werk zijn, aan het werk blijven. Ze aan het werk krijgen, dat is een andere, ook heel moeilijke, zaak. In het kader van het stimuleren van niet-actieve mensen, zeker van laaggeschoolde werkzoekenden, tot het zetten van de stap naar de arbeidsmarkt en actief worden, zetten we alle capaciteiten en programma's van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) in. We kunnen daar straks, bij uw volgende vraag, nog wat dieper op ingaan.

Mevrouw Turan, u hebt het zeker ook over de stedelijke context. Dat is daarin een belangrijk element. Wij werken daar via de activeringsconsulenten en met een aantal federaties van allochtone verenigingen, juist om meer mensen in een traject naar werk te krijgen. Dat is zeker het geval. Ik kom daar straks, bij uw volgende vraag, nog op terug.

Met betrekking tot de werkbaarheid van werk wil ik nog meegeven dat dit op sectorniveau nu al in kaart is gebracht door de werkbaarheidsmonitor van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Stichting Technologie Vlaanderen. Om de werkbaarheid op individueel en bedrijfsniveau te verhogen, voert mijn departement momenteel een haalbaarheidsstudie uit naar het invoeren van een afgeleide indicator voor werkvermogen. Deze 'work ability indicator' is een Fins systeem, dat ook in Nederland wordt gebruikt. Deze afgeleide indicator zal het mogelijk maken om rekening te houden met de balans van werk en privé. Het werkvermogen van werknemers zou daardoor kunnen worden versterkt, zeker ook in de kansengroepen. Op die manier kunnen er beter acties ontwikkeld worden voor herintreders, meer individueel en op maat. Dat is de filosofie daarachter.

Ondertussen zitten we niet stil, wat sommigen al eens suggereren. We hebben al acties gestart. In het loopbaanakkoord komen twee punten zeer uitdrukkelijk voor. Het eerste, in het licht van deze filosofie zeer belangrijke punt is de aanpak van de ongekwalificeerde uitstroom. Ik heb, op vraag van de heer Van den Heuvel, in deze commissie al gezegd dat ik daarover heb overlegd met minister Smet. Wij hebben afgesproken dat Onderwijs het voorstel zou formuleren dat we samen met de sociale partners verder zouden onderzoeken hoe we een betere link zouden kunnen maken tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Anderzijds is er de hele filosofie van de werkervaringsgarantie. Dit is belangrijk voor de ongekwalificeerde uitstroom, en zeker ook voor laaggeschoolde moeders. Ik ben ervan overtuigd dat werkervaring een essentieel element is. Wie werkervaring heeft kunnen opdoen, heeft veel meer kans op de arbeidsmarkt. In het loopbaanakkoord schuiven wij een en ander naar voren met betrekking tot bijkomende mogelijkheden tot werkervaring maar ook tot bijkomende plaatsen voor individuele beroepsopleiding (IBO), dat we hadden voorzien bij het laatste deel als alternatief van de jobkorting. We leveren een enorme inspanning om via werkervaring een oplossing te bieden voor de ongekwalificeerde uitstroom en voor

laaggeschoolden die op de arbeidsmarkt zijn. Zij kunnen bijvoorbeeld IBO krijgen op de werkvloer.

Het tweede belangrijke element, dat u naar voren brengt en dat ook in het loopbaanakkoord staat, is werkbaar werk. Ik heb de sectoren de opdracht gegeven om acties op te zetten rond werkbaarheid. Dat zal in het hele land gebeuren want het zal per sector zijn. Wij zullen daarvan een addendum maken bij de bestaande sectorconvenanten. Zo wordt het dit jaar al een zeer specifiek onderwerp bij de sectorakkoorden.

Mevrouw Turan, wij komen hier bij uw volgende vraag nog op terug. U spreekt over laaggeschoolden, dat is voor uw vraag over allochtonen zeker belangrijk.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister, ‘de’ jonge moeder met ‘het’ kind bestaat niet, ‘de’ 50-plusser bestaat niet, ‘de’ allochtoon bestaat ook niet. Maar de cijfers zijn er wel. Daaruit kunnen we opmaken dat de laaggeschoolde moeder een veel zwakkere positie heeft dan een hoogopgeleide moeder. ‘De’ hoogopgeleide bestaat ook niet. Het kan er een zijn met een verkeerde studiekeuze. Maar het kost onze maatschappij op termijn veel meer om die mensen te laten sudderen in een deeltijdse tewerkstelling. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Ik zeg niet dat u dat hebt gezegd. De essentie blijft: wij moeten die mensen niet tegen hun zin activeren. Veel van die jonge moeders willen niets anders dan voltijds werken en hun kind veilig wegzetten.

In uw nota stond dat we alle gezinsondersteunende diensten in bedrijven zullen stimuleren en faciliteren. Daarom had ik gehoopt van u een antwoord te krijgen. Maar ik zal de vraag stellen aan minister Vandeuren. Je kunt stedelijke en privé-initiatieven blijven stimuleren.

Ik weet dat werkbaar werk en mensen activeren twee verschillende zaken zijn. Maar werkbaar werk heeft voor een jonge moeder onlosmakelijk iets te maken met goede en betaalbare kinderopvang. Dat kunnen we dus samen zien.

U zegt dat u een aantal initiatieven hebt genomen, zoals uw loopbaanakkoord en de aanpak van de ongekwalificeerde uitstroom door de verwachtingen van Werk en Onderwijs beter op elkaar af te stemmen. Ik zal de initiatieven en voorstellen van minister Smet opvolgen.

Wat de werkervaringsgaranties betreft, leek de IBO mij in eerste instantie niet meteen iets om laaggeschoolde moeders te stimuleren, maar als het daarvoor wordt ingezet, zal ik dat zeker samen met mevrouw Fournier opvolgen. Binnen ongeveer zes maanden kunt u gelijkaardige vragen naar cijfers verwachten. Dat is dan afgesproken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de remediëring van de lage werkzaamheidsgraad bij allochtone vrouwen - 1654 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Het gaat om dramatische cijfers. Al iets meer dan een jaar geleden hebben we dit onderwerp al eens aangehaald, naar aanleiding van een rapport van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Uit dat rapport bleek dat België en Vlaanderen een veel lager tewerkstellingsniveau hebben van vrouwen van niet-Europese afkomst dan van vrouwen van Europese afkomst.

Recente cijfers van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) en uit het Loonkloofrapport 2012 van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM) bevestigen die resultaten: slechts 26 procent van de allochtone vrouwen uit niet-EU-landen is tewerkgesteld, dat is slechts een op vier. Als we die cijfers naast die voor vrouwen uit EU-landen leggen, zien we dat allochtone vrouwen uit niet-EU-landen maar half zoveel kans hebben op werk als allochtone vrouwen mét een EU-nationaliteit. Er is duidelijk een kloof, niet alleen een genderkloof, maar ook een etnische kloof. We kunnen dus misschien zelfs spreken van een dubbele kansengroep. U creëert niet graag kansengroepen, net zo min als ikzelf. Maar de cijfers tonen dit toch aan.

Iedereen moet worden ingeschakeld op onze arbeidsmarkt. De vergrijzing komt eraan. We hebben iedereen nodig.

Het rapport van de Studiedienst van de Vlaamse Regering (SVR) 2010/2 had de impact van de veranderingen in de bevolkingsstructuur op de welvaart al becijferd. In Vlaanderen dreigen we af te stevenen op een tekort in het arbeidsaanbod. Minister, dat zullen we niet laten gebeuren. We zullen ervoor zorgen dat elk talent, elke persoon op onze arbeidsmarkt wordt geactiveerd en naar een job wordt toegeleid.

In deel 1 van het akkoord van het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC) van 17 februari 2012, Visie op loopbaanbeleid, wordt op bladzijde 18 aangegeven dat ook voor andere subkansengroepen specifieke accenten kunnen worden gelegd of instrumenten ontwikkeld. Daar laat u de deur dus op een kiertje. Misschien is extra aandacht voor de uiterst kwetsbare groep van allochtone vrouwen, vooral niet-EU, dan ook wel aangewezen.

Ik kan misschien het best zelf met de deur in huis vallen. De perceptie heerst dat de traditionele waarden en klassieke gezinsstructuren bij de allochtoon – hoewel dé allochtoon niet bestaat – maken dat die vrouwen niet worden geactiveerd en thuisblijven om het huishouden te doen. Dat is niet alleen zo bij allochtone gezinnen, er zijn ook nog andere groeperingen, zelfs Europese, al dan niet Vlaamse, partijen die vinden dat een vrouw aan de haard moet blijven. (*Opmerkingen*)

Ik noem geen namen. Indien iemand zich aangesproken voelt, zal die zich wel laten horen. Indien niemand zich aangesproken voelt, is dat des te beter.

Minister, voor een stuk is dat uiteraard zo. Zodra er kleine kinderen zijn, is het inderdaad gemakkelijker dat de vrouw thuisblijft, zodat de man kan deelnemen aan de moeilijke arbeidsmarkt, met onmenselijke verwachtingen qua uren en flexibiliteit. Dat is waar, maar slechts voor een klein stuk. Ik krijg van veel vrouwen het signaal dat ze de weg naar de arbeidsmarkt niet vinden. Zodra iemand als werkzoekende is ingeschreven bij de VDAB, wordt die op verschillende manieren begeleid. In Antwerpen zetten we zwaar in op die doelgroep, zodra ze zich hebben aangemeld om leefloon te trekken bij het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW). Er is een hele groep moeders waarvan de kinderen al schoollopen, die gewoon niet weten hoe ze hun intrede op de arbeidsmarkt moeten maken. U hebt daarnet een tipje van de sluier gelicht: wachten tot die vrouwen zich spontaan aanmelden en op zoek gaan, lijkt mij geen goede weg. We moeten die vrouwen opzoeken, want ze willen echt worden geactiveerd. Minister, ik kom heel veel zulke vrouwen tegen. Een van de grootste belemmeringen is de Nederlandse taal. Dat moeten we durven toegeven. Het is niet omdat iemand de Nederlandse taal niet machtig is, dat er geen wil is om te werken of dat er geen wil is om die Nederlandse taal te leren. Dat zijn twee verschillende zaken.

U hebt al gezegd dat u met minister Smet zult spreken over de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Misschien kunt u die jonge moeders ook al op school treffen om ze te stimuleren. U moet uw wenkbrauwen niet fronsen. Die jonge moeders brengen hun kinderen naar school. Misschien kunt u hen daar al treffen om ze alvast te laten starten met de lessen Nederlandse taal en ze te stimuleren om zich in te schrijven en loopbaanbeleiding te kunnen genieten bij de VDAB. Er moet een inspanning gebeuren. Er is een aanbod: de dames zijn er.

Ik ben al door tientallen vrouwen aangesproken. Ze vragen zich af waar ze naartoe moeten en wat ze moeten doen om aan het werk te gaan. Ze willen absoluut werken omdat het inkomen van hun man niet volstaat, zeker niet in deze tijden. Ik ben het ermee eens dat activering het codewoord is, maar we moeten niet passief wachten.

Uit het TICE-rapport uit 2009 van het Centrum voor Sociologisch Onderzoek (CESO) blijkt dat het niet zozeer een kwestie is van willen werken maar ook van structurele drempels: lage lonen, te weinig of te dure kinderopvang en discriminatie op de arbeidsmarkt. Er zijn ook nog andere randvoorwaarden zoals de gebrekkige diploma-erkenning. Ik zal die vraag ook voorleggen aan minister Smet. Verder zullen wij zwaar inzetten op het EVC-beleid (elders verworven competenties). Dat staat voorlopig echter nog in de kinderschoenen. Ook de loonkloof speelt een rol. Er zijn dus verschillende belemmeringen en structurele achterstanden die moeten worden weggewerkt. Minister, wat zult u daaraan doen?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister, ik zet me op regelmatige basis in voor de vrouwen. Ik probeer ervoor te zorgen dat een maximaal aantal vrouwen aan het werk gaat.

Wat de allochtone vrouwen betreft, volg ik mevrouw Turan grotendeels. Ik denk echter dat er ook een cultuurprobleem is en dat veel vrouwen eigenlijk niet mogen werken. Ik heb dat in een document gelezen, maar ik kan niet precies zeggen welk document dat was. Daarin stond dat veel allochtone vrouwen niet mogen werken van hun man. Ik denk dat we op dat vlak nog inspanningen kunnen doen. Het is misschien niet aan u, minister, maar aan het middenveld om ervoor te zorgen dat die mentaliteit verandert. Volgens mij, en dan stel ik het misschien nogal cru, mag een aantal vrouwen de weg naar de arbeidsmarkt niet vinden. Ook daar is dus nog werk aan de winkel om die mentaliteit te veranderen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Turan, u zegt dat ‘de’ allochtone vrouw niet bestaat. Ik ben het op dat vlak met u eens. Het gaat om een complex samenspel van factoren.

Het gaat hier om een diverse groep van allochtonen. U wijst op de cijfers inzake allochtone vrouwen. Aangezien de allochtone vrouw echter niet bestaat, hebben we ook niet ‘de’ oplossing. We hebben wel cijfers maar geen oplossing voor heel die groep. Als u die oplossing hebt, geef mij die dan en we lossen het probleem op. Maar dat zal niet lukken.

Uit de cijfers blijkt effectief dat de werkzaamheidsgraad van allochtone jongere vrouwen laag is. Er is echter ook een enorme vooruitgang geboekt. In 2000 was er sprake van een werkzaamheidsgraad van 18,4 procent, in 2011 was dat 29,4 procent. Dat is nog altijd heel laag.

Verder blijkt er bij allochtone vrouwen sprake te zijn van enige intergenerationale mobiliteit. De in België geboren allochtone vrouwen van de tweede generatie doen het veel beter op de arbeidsmarkt dan de eerste generatie. Bij de mannen is dat niet het geval. Daarnaast is de lagere werkzaamheidsgraad van allochtone vrouwen gedeeltelijk te wijten aan het feit dat velen onder hen inactief blijven. Dat doet vermoeden dat het kostwinnersmodel nog steeds standhoudt onder de allochtone bevolking. In 2010 begaven bijna zes op de tien vrouwelijke allochtonen zich niet op de arbeidsmarkt, tegenover ruim een derde van de autochtone vrouwen. Zij zijn inactief en niet op zoek naar werk, of ze melden het ons niet. Bij de autochtone vrouwen zijn er misschien ook die wel zouden willen werken. Het is echter niet aan mij om na te gaan wie wel of niet wil werken. Alles staat open. Wanneer een vrouw niet wenst te werken omdat zij bijvoorbeeld voor de kinderen wil zorgen, dan moet dat kunnen. We moeten daar respect voor hebben en niemand stigmatiseren.

Het valt ook op dat vrouwelijke migranten met een hoger scholingsniveau dat veel hoger scholingsniveau minder te gelde maken dan autochtone vrouwen.

De lagere werkzaamheidsgraad van allochtone vrouwen kan niet los gezien worden van het gemiddeld lage opleidingsniveau van allochtonen in Vlaanderen. In 2010 had ongeveer de

helft van de allochtone vrouwen hooguit het lager secundair onderwijs afgerond, terwijl dit geldt voor minder dan een vierde van de autochtonen. Ik hoop dat we daar met de uitbreiding van de individuele beroepsopleiding en met leren op de werkvloer iets aan kunnen veranderen.

Het klopt dat er bij de in- en doorstroom op de arbeidsmarkt van allochtonen problemen bestaan met overkwalificatie. De hogeropgeleiden worden vaak lager ingezet. Zij ondervinden nog altijd moeilijkheden om hun diploma's en werkervaring te vertalen naar een tewerkstellingspositie op niveau. Ik hoop dat we met het ervaringsbewijs ook de mogelijkheid hebben om de buitenlandse diploma's en werkervaringen meer te verzilveren, dat we meer kijken naar wat ze kennen en kunnen. U weet dat ik wil dat we naar de eigenlijke talenten kijken, eerder dan naar de cv's.

Daarnaast stellen we ook vast dat er inderdaad – u bracht dit ook naar voren als een element – een verband is tussen de kennis van het Nederlands en de kansen op de arbeidsmarkt. Eind 2011, heel recent dus, had 43 procent van de allochtone vrouwelijke werkzoekenden een gebrekkige kennis van het Nederlands. Met andere woorden, van de groep van 40 procent die werk zoekt, heeft 43 procent een gebrekkige kennis van het Nederlands. Met het sluitend taalbeleid dat we ondertussen in de VDAB-dienstverlening voeren, proberen we die achterstand weg te werken.

Samengevat, ik ben er zeker van dat we via het maatwerk dat we steeds meer leveren bij de VDAB, oplossingen kunnen bieden voor deze knelpunten. Werkervaringsmogelijkheden, het ervaringsbewijs en het sluitend taalbeleid Nederlands zijn er elementen van.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister, dé oplossing bestaat uiteraard niet. Veel centen hebben en die investeren, zou een oplossing kunnen zijn, maar die centen hebben we spijtig genoeg niet. We moeten dus goed kijken en een bewust beleid voeren.

U vernoemt het sluitend taalbeleid van de VDAB. Als 43 procent de Nederlandse taal niet goed machtig is, weten we inderdaad waar we moeten beginnen.

Dat er een mentaliteitsprobleem is bij een bepaalde minderheid – ik benadruk dat het om een minderheid gaat – zal een feit zijn. Spijtig genoeg zullen die vrouwen mij niet kunnen bereiken om te zeggen dat ze willen werken. Ik heb het over de vele andere vrouwen die wel willen werken, maar die de weg niet vinden. We moeten inderdaad een goede samenwerking op poten zetten. Ik heb verteld wat we vanuit het OCMW van Antwerpen doen. Heel de sociale sector en het middenveld zouden erover moeten waken om de mensen naar de juiste weg te begeleiden. Zodra ze zijn aangemeld bij de VDAB, zou heel het systeem in werking moeten treden.

Ik wil even uw aandacht op het volgende vestigen, minister. Ik stel voor om deze vrouwen, uiteraard indien ze dat zelf willen, meer in te zetten in de zorgsector. We hebben in de zorgsector behoefte aan heel veel mensen. We kunnen door een opleiding de tewerkstellingspercentages van die vrouwen verhogen. We hebben dan vier maal een winsituatie gecreëerd. Jobs in de zorgsector zijn knelpuntberoepen. We leiden de vrouwen op in die richting. Nederlands op universitair niveau komt daar niet aan te pas, we kunnen dus heel veel knelpuntvacatures in de zorgsector wegwerken. De werkzaamheidsgraad zal gewoon een extra troef zijn voor de integratie van die vrouwen. Het aandeel van de niet-EU-allochtonen in de zorgsector is op dit ogenblik nog heel laag. Als we dat bekijken, dan kunnen we een grote meerwaarde creëren voor heel de maatschappij.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de oorzaken van de vertraging van de VDAB-schoolverlatersstudie - 1638 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, collega's, ik heb enkele weken geleden al een vraag gesteld over de samenwerking tussen het Departement Onderwijs en Vorming en de VDAB. Dat was een algemene vraag, deze vraag gaat over het concrete dossier over de schoolverlatersstudie. De schoolverlatersstudie is ondertussen al 25 jaar een belangrijk beleidsdocument waar ook een belangrijk stukje evaluatie in zit. We zien er een aantal belangrijke trends in, in onze Vlaamse samenleving en zeker in de Vlaamse arbeidsmarkt. Het is een referentiewerk om even te bekijken hoe goed het onderwijs aansluit bij de arbeidsmarkt of omgekeerd.

We hebben geconstateerd dat de laatste studie ondertussen twee jaar oud is. In het voorjaar van 2011 werd geen uitgave gepubliceerd. We zijn intussen mei 2012 en dus zouden we al aan een volgende editie moeten zitten. We hebben navraag gedaan. Uit het antwoord op een schriftelijke vraag aan minister Smet blijkt dat het Departement Onderwijs en Vorming stelt dat het zijn werk heeft gedaan, dat het alles heeft doorgestuurd naar de VDAB, maar dat de VDAB "problemen heeft ondervonden bij het verwerken van de gegevens". Dit was een antwoord op een vraag van februari 2012. In de wandelgangen horen we anderzijds dat de VDAB stelt dat het probleem zich wel degelijk eerder bij het Departement Onderwijs en Vorming stelt.

Wat evenwel vaststaat, is dat de schoolverlatersstudie een belangrijk monitoringinstrument is. Ik meen dat iedereen daarvan overtuigd is, ook de minister van Onderwijs. Minister Smet heeft vorige donderdag op de staten-generaal heel duidelijk gezegd – en het was belangrijk dat hij dat in zijn hoedanigheid van minister zei – dat de Vlaamse overheid ernaar moet streven dat elke 18-jarige bij zijn studiekeuze weet wat die keuze tot gevolg heeft. Zo moet hij weten hoeveel kansen hij heeft op de arbeidsmarkt.

Hij gaf zelf het voorbeeld van de verloning. Voor een socialistisch minister vond ik dat een statement: een 18-jarige moet weten wat hij gaat verdienen. Dat bewijst nogmaals dat het belangrijk is om een schoolverlatersstudie te hebben. We moeten jongeren van 18 jaar niet dwingen om een bepaalde studierichting te kiezen – laat dat duidelijk zijn – maar we moeten ze wel volledig en volwaardig inlichten zodat ze weten wat hun kansen op de arbeidsmarkt zijn en wat de kans is om effectief dat beroep uit te kunnen oefenen.

Minister, ik wil er geen welles-nietesspelletje van maken. Het is belangrijk om te weten waarom er een jaar vertraging is, maar ik wil er niet te lang bij stilstaan. We moeten meer naar de toekomst kijken dan naar het verleden. Komen de volgende edities eraan? Vindt u het zelf een belangrijk document? Ik vermoed van wel en ik hoop dat we een timing krijgen van een volgende publicatie.

Minister, de samenwerking tussen de VDAB en het Departement Onderwijs en Vorming is toch wel heel essentieel en strategisch belangrijk. Vorige keer hadden we het hier over een ander probleem. Nu gaat het over deze studie. Werkt u daaraan verder? Hebt u nog concrete afspraken kunnen maken met minister Smet?

Het is ook belangrijk om volledige informatie te hebben, niet alleen over de kansen op de arbeidsmarkt, maar ook over de kansen om effectief het beroep te kunnen uitoefenen. Die gegevens zijn minder beschikbaar.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, mijn antwoord is ook doorgenomen met het kabinet van minister Smet. Ik wil de goede samenwerking en de goede sfeer tussen beide kabinetten

graag benadrukken. Beide zijn ook overtuigd van het nut van die studie die in het verleden gebeurde en die opnieuw zal gebeuren.

U vraagt in uw vragen waarom het is misgelopen. Zonder iemand te culpabiliseren, wil ik toch even kort de stand geven. Tot en met 2008 werd er één schoolverlatersbestand aangeleverd aan de VDAB waarbij voor elke schoolverlater de schoolloopbaan in beeld werd gebracht. Nadien gaat de VDAB op basis van de werkzoekendenbestanden na hoeveel schoolverlaters na één jaar nog werkzoekend zijn. Uit die combinatie ontstond het rapport.

Sinds het ontwikkelen van de Leer- en Ervaringsbewijzendatabank (LED) bleek het niet langer mogelijk te zijn om het ene unieke bestand over te maken. Het Departement Onderwijs en Vorming bezorgde de VDAB verschillende onbewerkte basisbestanden die ze zelf niet konden samenbrengen tot één basisbestand zoals in het verleden het geval was. Vandaar dat het niet meer mogelijk was om één schoolverlatersbestand te creëren.

Bovendien is gebleken dat de kwaliteit van de bestanden van het Departement Onderwijs en Vorming niet goed was. Zo waren er bijvoorbeeld 5000 schoolverlaters minder dan het vorige jaar en beschikte men voor 30 procent van alle schoolverlaters niet over diplomagegevens. Op 9 februari 2012 is er opnieuw overleg geweest tussen het departement en de VDAB. Hierop werd beloofd dat de schoolverlatersbestanden voor 2009 en 2010 zo snel mogelijk zouden worden aangeleverd. Eind april heeft de VDAB vernomen dat het Departement Onderwijs en Vorming de schoolverlatersbestanden van 2009 en 2010 gaat toesturen en dat de nodige afspraken zullen worden gemaakt rond het gezamenlijk beheer en de uitwerking van de publicatie. Er is dus tussen de VDAB en het departement de nodige eensgezindheid en de wil gevonden om tot afspraken te komen.

Ik kan u nu geen inschatting geven van wanneer beide edities gepubliceerd zullen worden. Dit hangt niet enkel af van de leveringstijd maar ook van de kwaliteit van de bestanden. De verwerking op zich zal ook nog een drietal maanden in beslag nemen.

Hoe is het nu dan toch in orde gekomen? De problemen waren blijkbaar van technische aard. We dachten dat dus vooral op het niveau van de administraties samen naar een oplossing moest worden gezocht. Toen eind maart 2012 duidelijk werd dat op korte termijn geen oplossing in zicht was, werd via het kabinet Werk contact opgenomen met het kabinet Onderwijs. Enkele weken later kwam het signaal dat de aanlevering van de gevraagde gegevens op korte termijn in orde zal komen. Voor u is dat heel belangrijk. De twee ministers staan er 100 procent achter. Het departement en de VDAB zoeken nu naar de oplossing om de publicatie te kunnen blijven doen.

De VDAB heeft meermaals gepoogd om toelating te krijgen van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid om de gegevens van schoolverlaters die geen klant zijn bij de VDAB te koppelen aan de gegevens uit Dimona om zo na te gaan in welke sector de schoolverlaters zijn terechtgekomen. Tot nu toe heeft de VDAB steeds een negatief advies en dus geen toelating gekregen om over die gegevens te beschikken.

Tewerkstellingsgegevens volgens beroep zijn gewoon niet beschikbaar. Ik kan die dan ook niet geven. Mochten we de cijfers van de sector al hebben, dan moeten we een beroep kunnen doen op Dimona. Het is me niet duidelijk of het Departement Onderwijs en Vorming gegevens registreert over het voorkeurberoep. Dat zullen we opnemen in het overleg met Onderwijs en Vorming.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, uw antwoord is hoopvol als u zegt dat we binnenkort een nieuwe studie zullen hebben. Dat is belangrijk. Ik blijf het wel jammer vinden dat de geboortes die moeten voortkomen uit de samenwerking tussen de twee departementen en de VDAB, niet altijd even vlot verlopen.

Tijdens ons bezoek aan de VDAB heeft de nogal gemoedelijke Fons Leroy gezegd dat het Departement Onderwijs en Vorming daar niet wil aan meewerken. Ik heb het twee weken geleden al gezegd: minister, ik twijfel niet aan de goede intenties van uzelf en van minister Smet, maar u hebt nog wat werk voor de boeg om die twee departementen en de VDAB op ambtenarenniveau dichter bij elkaar te laten komen, omdat dat essentieel is. De krapte op de arbeidsmarkt is een enorme uitdaging. Als de economie spoedig herneemt, is dat een fantastische uitdaging. Dan is het absoluut nodig dat de verschillende departementen en de VDAB goed samenwerken om die uitdaging in volle harmonie aan te pakken.

Minister Philippe Muylers: Dit is een goed voorbeeld om te bewijzen dat we dat doen. Het is dankzij het overleg dat de twee kabinetten in maart hebben gepleegd, dat er daarna binnen enkele weken een oplossing is gekomen. U kunt erop rekenen – dan spreek ik net zo goed voor minister Smet – dat we de noodzaak hiervan inzien. We zullen ons daar verder voor inzetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de middelen voor werkateliers - 1741 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: In het kader van het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) werden er middelen gepland voor werkateliers. Deze werkateliers werden in het leven geroepen met het oog op de toeleiding naar de arbeidsmarkt van de groep jonge werkzoekenden tot 25 jaar. Er werden werkateliers opgestart in drie regio's: Antwerpen, Gent en de Limburgse mijnstreek.

Minister, uit de beleidsbrief Werk 2012 bleek dat de VDAB begin 2011 startte met de toeleiding van werkzoekenden naar de werkateliers. Eind maart vorig jaar waren er 193 werkzoekenden actief in een werkatelier. Nadien werd dat verruimd. Ik heb daarover enkele schriftelijke vragen gesteld. Op mijn schriftelijke vraag nummer 289 van 11 februari 2011 antwoordde u dat er over een periode van 2 jaar 2000 trajecten van maximaal 6 maanden waren gepland. De verdeling van die trajecten over de 3 regio's gebeurde als volgt: 950 voor Antwerpen, 600 voor Gent en 450 voor de Limburgse mijnstreek.

Een half jaar later heb ik een nieuwe schriftelijke vraag ingediend. Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag nummer 154 van 16 november 2011 bleek dat van de 450 toegewezen trajecten aan het Limburgse mijngebied er eind oktober 2011 reeds 229 waren opgestart. U stelde dat indien in het tweede jaar op hetzelfde niveau kon worden toegeleid, enkel in het Limburgse mijngebied het vooropgestelde contingent relatief vlot kon worden ingevuld. In Antwerpen en Gent zullen de VDAB en de partners nog een extra inspanning moeten doen om de geplande aantallen te bereiken.

Het feit dat het contingent in Limburg wel vrij goed werd opgevolgd, wijst erop dat er een groot doelpubliek aanwezig is in de Limburgse mijnstreek. Bovendien wijzen de lage uitstroombcijfers naar werk van werkzoekenden tot 25 jaar in het Limburgse mijngebied op de nood aan extra stimulansen in de begeleiding naar werk van deze doelgroep.

In het VESOC-akkoord (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité) heeft men duidelijk aangekondigd dat de Vlaamse Regering en de sociale partners wilden inzetten op het remediëren van ongekwalificeerde uitstroom. Daartoe zal de VDAB maximaal inzetten op acties die werkervaring bieden via een aangepast job- en opleidingsaanbod, zoals werkateliers.

Minister, tijdens de gedachtewisseling over het VESOC-akkoord hebt u aangekondigd dat er een evaluatie komt van de werkateliers. Die zou op 20 april met de sociale partners worden besproken. Kunt u op dit moment medelen hoeveel trajecten er binnen de werkateliers in de verschillende regio's zijn opgestart? Is een herziening van de toegekende contingenten mogelijk? Zo ja, in welke zin?

Twee: werd de evaluatie van de werkateliers, zoals aangekondigd op 20 april, besproken met de sociale partners? Zo ja, kunt u de uitkomst van dit gesprek kort toelichten? Drie: wordt het initieel vooropgestelde aantal van tweeduizend trajecten in de werkateliers voor de periode 2011-2012 in de verschillende doelgebieden behouden? Vier: is er reeds duidelijkheid over de omvang en de verdeling tussen Gent, Antwerpen en de Limburgse mijnstreek van de extra middelen die in het kader van het akkoord van het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC) over het loopbaanbeleid voor trajecten in werkateliers worden vrijgemaakt? Wij hebben begrepen dat er extra middelen zullen komen. Als dat het geval is, welke objectieve parameters zullen worden gehanteerd voor de verdeling van die middelen over de verschillende regio's? In welke mate zal daarbij rekening worden gehouden met de actuele uitstroombcijfers naar de arbeidsmarkt van jonge werkzoekenden in de verschillende regio's? Vijf: kan de Limburgse mijnstreek rekenen op extra middelen voor trajecten in werkateliers omdat de uitstroom van jongeren naar de arbeidsmarkt in deze regio zeer beperkt is?

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, minister, collega's, ik heb een bijkomende vraag. In Limburg wordt het contingent gehaald. Dat is niet het geval in Gent en Antwerpen. Hoe komt dat? Ook in Gent is er een doelpubliek. De lage uitstroom van min-25-jarigen naar de arbeidsmarkt is een feit. Hoe komt het dan dat in Gent dat contingent van 600 eenheden niet ingevuld geraakt?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: In februari hebben wij hier de kinderziekten van de toestroom naar de werkateliers al uitvoerig besproken. In de mijnstreek zijn er geen gemeenten bij betrokken, en is het de VDAB die de zaak samen met privépartners runt. Waarom lukt de toeleiding in Gent en Antwerpen minder goed? In Gent heeft JES, dat een partner was, afgehaakt, maar andere partners hebben dan ingesprongen. In Antwerpen zetten privépartners, de VDAB en de stad hard in op de werkateliers. De stad Antwerpen heeft met eigen middelen een website uitgebouwd om jongeren – een moeilijke en grote doelgroep – naar de werkateliers te leiden. Maar het lukt niet. Hebt u daarover misschien andere cijfers? Mevrouw Peeters zei het al: in de mijnstreek wordt het contingent wel gehaald. Komt dat misschien omdat te weinig plaatsen aan de mijnstreek werden toegewezen?

Via het loopbaanakkoord wil men de ongekwalificeerde uitstroom aanpakken. De implementatie van het loopbaanakkoord zal er wellicht komen na gesprekken met de grootsteden. De stad Antwerpen en het regionaal sociaal-economisch overlegcomité (RESOC) van Antwerpen sturen signalen uit dat men vragende partij is om over dit probleem te worden gehoord. Zij hebben u hun vraag voorgelegd, maar tot vandaag zijn zij bij de zaak nog niet betrokken. Zij willen van bij de aanvang worden betrokken om oplossingsgericht te kunnen werken.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, collega's, ik wil graag weten hoe het zit. In het WIP stond heel duidelijk dat de middelen voor de werkateliers onder de verschillende steden en de Limburgse mijnstreek worden verdeeld. Het is duidelijk dat de werkateliers in de mijnstreek succesvol zijn. Wij hebben wel de indruk dat de opstellers van het loopbaanakkoord de werkateliers vooral in de grote steden willen uitbouwen, en niet langer in de mijnstreek. Kunt u dat verduidelijken?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, collega's, het verbaast mij soms welke indrukken worden geventileerd, nog voor er beslissingen zijn genomen of zelfs besprekingen zijn gevoerd. Ik zal eerst de vragen van mevrouw Peeters beantwoorden. De contingenten liggen vast in het bestek. Zij zijn aanbesteed, en bijgevolg kan men die niet gemakkelijk wijzigen. Ik ben er overigens nog niet van overtuigd dat wij ze niet allemaal ingevuld zullen krijgen.

Wat is de toestand vandaag? Het Limburgs mijngebied had er 450, en er zijn er 338 toegeleid. Antwerpen had er 950, en er zijn er 463 toegeleid. Gent had er 600, en er zijn er 341 toegeleid. Er waren kinderziekten, dat is al gezegd. De evaluatie van de werkateliers wordt met de sociale partners in de raad van bestuur van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) besproken. De bespreking in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) moet nog gebeuren. De bijeenkomst van de VESOC-werkgroep is uitgesteld en zal op 24 mei plaatsvinden. Ik kan daar dus niet op vooruitlopen. Ik heb echter de indruk dat, wanneer zo'n vergadering moet worden uitgesteld, de geruchtenmolen al volop draait.

Ik wil toch ook wel iets zeggen over het loopbaanakkoord. Mevrouw Peeters, ik ben immers wat verbaasd. Dat zal dan zeker aan ons liggen, maar nergens in het loopbaanakkoord staat dat de werkateliers worden voortgezet. Ik wacht de evaluatie daarvan af, om te bekijken of dat zinvol is. Er is inderdaad uitdrukkelijk sprake van een aantal zaken met betrekking tot de ongekwalificeerde uitstroom. Ter zake worden verschillende mogelijkheden genoemd, maar het is niet zo dat de werkateliers daar automatisch opnieuw bij zullen zijn. Dat kan, maar misschien ook niet. Het is ook nog niet uitgemaakt hoe we dit dan zouden inzetten, al dan niet gedifferentieerd. Het is misschien mogelijk om een deel op de steden te richten, maar dat betekent niet dat nergens in de rest van Vlaanderen sprake moet zijn van werkervaring of het aanpakken van ongekwalificeerde uitstroom, via een of andere maatregel. Dat zou ik niet durven te beweren. Wel staat in het loopbaanakkoord dat we overleg zullen plegen met de grote steden. Dat zullen we ook doen. Ik wil echter eerst ook bekijken wat de sociale partners ter zake binnen de VDAB zeggen. Dan zullen we overleggen. U mag er echter zeker van zijn dat we met de grote steden een afspraak zullen maken.

Mevrouw Peeters, mijnheer Van den Heuvel, het is alleszins niet mijn bedoeling om alle middelen waarin is voorzien voor de ongekwalificeerde uitstroom – en als ik het me goed herinner gaat het over 7 miljoen euro op kruissnelheid voor de diverse maatregelen waarin we ter zake voorzagen – alleen daarvoor in te zetten. Die discussie moeten we voeren, maar ik wil wel een efficiënt beleid voeren, waarbij we op de juiste manier inzetten. De ongekwalificeerde uitstroom is wellicht een groter probleem in de grootsteden dan elders. Het kan dus ook zijn dat die aanpak, mét de steden zelf, ook anders is in de grote steden dan elders. Ik wil daar echter niet op vooruitlopen. Dit jaar komen de werkateliers op kruissnelheid. Ik heb dus nog wel even de tijd om dat voort in detail te bespreken, met de sociale partners én de steden.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, dit verbaast me enigszins. U zegt dat het allemaal geruchten zijn die de ronde doen. We hebben inderdaad wel degelijk de geruchten opgevangen dat de Limburgse mijnstreek uit de boot zou vallen als het gaat over de toekomstige middelen voor die werkateliers.

Minister Philippe Muyters: Voor alle duidelijkheid: er staat nergens dat de werkateliers worden voortgezet. We evalueren die. Het gaat over werkervaring en de ongekwalificeerde uitstroom. Ik had eerst uw vraag niet begrepen. Nergens in het loopbaanakkoord wordt in middelen voorzien voor werkateliers. Het gaat er in het algemeen over de ongekwalificeerde uitstroom.

Mevrouw Lydia Peeters: In het loopbaanakkoord staat over het verhelpen van de ongekwalificeerde uitstroom toch letterlijk het volgende: “De VDAB zal maximaal inzetten op acties die werkervaring bieden via een aangepast job- en opleidingsaanbod zoals werkateliers en/of werkpleklers met het oog op toeleiding naar knelpuntberoepen en de ruimere arbeidsmarkt.” Daarin staat dus toch letterlijk te lezen dat in extra middelen zou worden voorzien voor die ongekwalificeerde uitstroom, via de werkateliers. Opnieuw, ik heb concreet de geruchten opgevangen dat de Limburgse mijnstreek uit de boot zou vallen wat de toekomstige middelen betreft waarin zou worden voorzien. In het kader van het WIP liep dit tot eind 2012. In de Limburgse mijnstreek is de nood groot. Of de nood er het grootst is, laat ik dan nog even in het midden. U zegt zelf dat van het contingent van 450 eenheden dat was voorzien, 380 eenheden zijn toegeleid. Dat is procentueel hoger dan in Antwerpen en Gent. Daar lagen de contingenten hoger, maar is een lager aandeel toegeleid. Dat wijst er opnieuw op dat in Limburg de nood toch wel heel groot is. Misschien is, zoals mevrouw Turan zegt, het voor Limburg voorziene contingent niet groot genoeg. Ik maak me zorgen als ik dan de geruchten opvang dat men de Limburgse mijnstreek nu die middelen wil ontnemen. Als het maar valse geruchten zijn die de wereld zijn ingestuurd, dan hoor ik u die graag ontkrachten. Goed, dan zijn we gerustgesteld. We zouden alleszins toch graag willen horen of de Limburgse mijnstreek nu nog kan rekenen op die middelen.

Minister Philippe Muylers: Ik zeg niet het ene of het andere. Ik wacht op de evaluatie en de gesprekken erna met de sociale partners. Iedereen in Puurs, Antwerpen, Gent, de Limburgse mijnstreek of waar dan ook mag nu al, voor ik die gesprekken ga voeren, proberen om een contingent aan middelen vast te leggen. Dat is natuurlijk klassiek. Iedereen wil dat doen, maar ik zal dat niet doen. Ik wacht de evaluatie en de gesprekken met de sociale partners af. Ik zeg ook niet op voorhand dat de werkateliers sowieso blijven bestaan, want die zullen worden geëvalueerd. Mevrouw Peeters, mocht uit die evaluatie blijken dat andere voorstellen beter zouden kunnen scoren dan de werkateliers, zullen we die dan voortzetten? Dat zou kunnen. Zeg niet dat ik heb verklaard dat we die niet voortzetten. Evaluatie is evaluatie, overleg is overleg. De middelen liggen vast. Ik garandeer alleen dat de middelen efficiënt zullen worden ingezet voor het beoogde doelpubliek.

Mevrouw Lydia Peeters: Wij dachten dat die evaluatie er was geweest op 20 april.

Minister Philippe Muylers: Die is uitgesteld.

Mevrouw Lydia Peeters: Dan zullen we daar eind mei misschien iets meer over horen. Ik dank u alleszins, en we blijven hopen dat men toch middelen blijft reserveren voor de Limburgse mijnstreek.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■